

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 122/09

mun. Chișinău

23.08.2023

Inspector de Integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Vladislav GOCEAC, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Mihail BUDURIN, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 24.02.2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (în continuare- ANI) a fost înregistrată sesizarea nr. 1577, referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Mihail Budurin, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina.

Potrivit sesizării, *dl Mihail Budurin, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina, nu a respectat prevederile art. 13 din Legea nr. 133/2016, nu a informat în scris organul ierarhic superior despre conflictul de interese în care se află, în legătură cu faptul că în Primărie este angajată persoana apropiată și anume mama – XXXXX în funcție de specialist în reglementarea regimului funciar. Mai mult, dl Mihail Budurin, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina, a semnat acte administrative în privința dnei XXXXX (mama).*

În aceeași zi, în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare Legea nr. 132/2016*), sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit – 20230209001.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate, în termen de 30 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor prevăzute de art. 75 din Codul Administrativ.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (l) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Urmare a validării datelor prin sistemul *SIA E-Integritate*, s-a determinat că dl Mihail Budurin, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina, deține calitatea de subiect al declarării, prin prisma art. 3, alin. (1), lit. a) al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*in continuare Legea nr. 133/2016*)

Potrivit anexei din *Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*, primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică. Regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică, sunt aspecte statuate de către legiuitor în *Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010*, coroborate de prevederile *Legii privind administrația publică locală, nr. 436/2006* și cele ale *Legii privind statutul alesului local, nr. 768/2000*.

Conform art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35, și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform informațiilor conținute în Registrul de stat al populației, dl Mihail Budurin, IDNP-XXXXX și dna XXXXX, IDNP-XXXXX, se află în relație de rudenie și anume cea de fiu-mamă.

La 24.03.2023, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, în conformitate cu prevederile art. 31 din *Legea nr. 132/2016*, prin procesul-verbal nr. 44/09, în privința dlui Mihail Budurin, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-09/1961 din 28.03.2023, dl Mihail Budurin a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din *Legea nr. 132/2016*.

Prin scrisoarea nr. 04-09/1959 din 28.03.2023, inspectorul de integritate a informat și autorul sesizării referitor la inițierea controlului prenotat.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a), b), c) și d), art. 33, alin. (6) și art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-09/4047 din 21.05.2023), Primăriei s. Trifești, r-l Rezina (solicitarea nr. 04-09/2014 din 30.03.2023) informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin răspunsul Primăriei s. Trifești, r-l Rezina, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 3416 din 19.04.2023, au fost remise următoarele documente relevante speței examinate:

1. *Copia actelor administrative de angajare/numire a cet. Budurin Mihail și XXXXX în cadrul Primăriei s. Trifesti, r-nul Rezina;*
2. *Copia actelor administrative și juridice semnate de către primarul s. Trifești Mihail Budurin în raport cu XXXXX începînd cu anul 2015-prezent, și anume:*
  - *dispoziția nr. 09-C din 03.02.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
  - *dispoziția nr. 11-C din 27.02.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
  - *dispoziția nr. 12-C din 26.03.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
  - *dispoziția nr. 09-C din 03.02.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
  - *dispoziția nr. 14-C din 27.04.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*

- *dispoziția nr. 15-C din 25.05.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
- *dispoziția nr. 17-C din 23.06.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
- *dispoziția nr. 21-C din 25.06.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
- *dispoziția nr. 09-C din 03.02.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
- *dispoziția nr. 24-C din 27.07.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță;*
- *dispoziția nr. 26-C din 31.07.2020 cu privire la demisie;*
- *Contract de prestare a serviciilor nr. 01 din 01.10.2020.*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-09/1961 din 28.03.2023, dlui Mihail Budurin, i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa.

Astfel că, prin scrisoarea nr. 5603 din 26.06.2023 pe marginea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese prezentată de către subiectul controlului, ultimul a menționat că: „ În anul 2015 ajuns în funcția de primar al satului Trifești în urma alegerilor locale generale, XXXXX (mama) ocupa funcția de Specialist în problemele perceperii fiscale și specialist în reglementarea regimului funciar. Nu am întreprins măsuri în privința încetării raportului de serviciu, din lipsă de cunoaștere a intereselor personale, și totodată din aceeași cauză nu am informat ANI imediat despre orice situație de conflict de interese în care ne aflam. Treptat s-a emis eliberarea din funcțiile ce le exercita atingând vârsta de pensionare, dar totodată am angajat-o în continuare din lipsă de specialiști în cadrul Primăriei Trifești. La momentul dat instituția Primăriei Trifești duce lipsă de specialist în reglementarea regimului funciar.

Aprecierea inspectorului de integritate.

Analizând materialele probatorii acumulate în cadrul procedurii de control, prin prisma pertinentei, concludentei și relevanței probatorii, concomitent și a punctului de vedere a subiectului declarării, inspectorul de integritate apreciază prezenta cauză după cum urmează:

Ab intio, se va nota că, potrivit art. 37 alin. (5) al Legii 132/2016, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

Prin urmare, inspectorul de integritate menționează că, pentru situațiile de conflict de interese generate pînă în anul 2020, termenul de prescripție a fost consumat. Astfel, vor fi supuse controlului circumstanțele de conflict de interese admise ulterior anului 2020, pentru care termenul de prescripție de 3 ani este în vigoare.

Potrivit art. 31 din Legea integrității, nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) și c) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, cât și constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași Lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Imperativitatea respectării întocmai a regimului juridic al conflictului de interese este prevăzută și la art. 11, alin. (2) al Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010.

Principiile de evitare a conflictelor de interese și categoriile conflictelor de interese precum și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. 11-14 al Legii nr.133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

interesul personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Art. 12 alin. (3) din legea citată supra, stipulează: conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

La caz, art. 12 alin. (4) și (7) din Legea nr. 133/2016 îl obliga pe dl Budurin Mihail să informeze imediat ANI, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Subsecvent, art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevedea că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Informațiile conținute în sistemul informațional e-Management și în Registrul conflictelor de interese ținute de ANI, consolidează faptul că primarul Budurin Mihail, a semnat acte administrative/juridice (dispoziții, contract de prestare a serviciilor) în privința dnei XXXXX

(mama acestuia), fără respectarea prevederilor legale enunțate mai sus, admițând astfel consumarea conflictului de interese.

În partea ce ține de explicațiile subiectului controlului precum că, ”*nu a întreprins măsuri de soluționare a conflictelor de interese din lipsă de cunoaștere a intereselor personale*”, inspectorul de integritate le consideră ca nefondate or, necunoașterea unor exigențe nu prezintă o scuză plauzibilă întru justificarea eliberării de răspundere generată de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese stabilită în prezentul control, în contextul în care dl Mihail Budurin avea obligația să se conformeze prevederilor art. 12 alin. (4), (5) și (7) din Legea nr. 133/2016

Consecvent, prevederile art. 10, alin. (1) al *Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local*, expres stipulează că, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

La caz, din materialele dosarului de control, inspectorul de integritate, identifică probe concrete, pertinente și concludente care demonstrează că dl Mihail Budurin, nu a informat ANI despre situația de conflicte de interese în care s-a aflat în momentul încheierii/semnării actelor juridice /administrative litigioase (contractul de prestare a serviciilor nr. 01 din 01.10.2020 și dispozițiile menționate supra) ce viza persoana apropiată -mama, drept dovadă fiind și propriile declarații ale acestuia.

Mai mult, nu au fost identificate probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestui conflict de interese a avut loc în modul prevăzut la art. art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016. Or, într-o ordine logică de idei, desprinsă din cadrul legal pertinent speței date, interesele personale nu pot concura cu exercitarea imparțială a mandatului de primar.

Subsecvent, inspectorul de integritate menționează faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese nu reprezintă altceva decât un act conexas actelor de corupție, fapt stipulat expres în conținutul art. 45, alin. (2), lit.a) a *Legii integrității, nr. 82/2017.*

Mai mult, conform rigorilor legii precitate, în calitate de conducător al unei entități publice (primărie), dl Mihail Budurin avea obligația să ofere subalternilor săi exemplul propriu de respectare a interesului public și neadmiterea incidentelor de integritate în exercitarea mandatului de primar.

Studiind materialele dosarului de control și prevederile legale ce guvernează speța, **inspectorul de integritate concluzionează** că dl Mihail Budurin, primar al s. Trifești, nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese prin ce a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4)-(7) și art. 14 alin. (3)-(4) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, deoarece nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de încheiere a actelor juridice, nu a declarat în scris și nu a soluționat conflictul de interese real în care se afla și a admis consumarea acestuia.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă

controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași *Lege*, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, sau după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Alin. (4) lit. b) al aceluiași art. prevede că, din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

De asemenea, potrivit art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că, potrivit informațiilor accesate prin intermediul SIA "e-Integritate", la compartimentul "dosare pe același subiect", s-a depistat dosar finalizat în privința dlui Budurin Mihail, primar al s. Trifești, r-nul Rezina.

Consultând datele deschise de pe portalul web oficial al Autorității, se reține că la 14.04.2016, cu nr. 03/117 a fost emis act de constatare privind constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese (altele decât cele stabilite în cadrul prezentului act de constatare) de către Budurin Mihail, primar al s. Trifești, r-nul Rezina.

Potrivit informațiilor obținute în cadrul controlului, consecințele abaterii s-au limitat la nivel local, adică în jurisdicția sat. Trifești, r-nul Rezina.

Cu referire la reputația autorității, se reține că aceasta nu poate rămâne neafectată, or primarul este primul ce urmează să servească drept exemplu pentru localitatea unde își exercită atribuțiile funcționale.

Considerând cele stabilite, în special caracterul repetitiv al admitterii conflictelor de interese, inspectorul de integritate decide aplicarea prevederilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 35-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Mihail Budurin, primar al sat. Trifești, r-nul Rezina manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a

conflictului de interese și nesoluționarea conflictului de interese real, în conformitate cu art. 12 alin.(5) și (7), art. 14 alin. (2)- (4) din Legea nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.

2. Se sesizează autoritatea responsabilă de numirea în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de revocare a dlui Budurin Mihail din funcția (mandat) de primar al s.Trifești, r-nul Rezina.

3. Se decede, Mihail Budurin, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică inclusiv funcția (mandat) de primar (cu excepția celor electiv), pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie Budurin Mihail, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dlui Budurin Mihail, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate ANI**

Vladislav GORCEAC